

دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

دانشکده پرستاری و مامایی

فرم طرح دوره پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

نام درس: پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان تعداد واحد: ۲.۵ واحد نوع واحد: نظری مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی پرستاری دروس پیشیناز: دارو شناسی - آموزش بیمار تاریخ امتحان میان ترم: - تاریخ امتحان پایان ترم: ۱۴۰۲/۱۰/۲۵	مدرس: شادی گلی مکان کلاس: ۱۰۸ روز کلاس: دوشنبه لینک دفتر کار مجازی: - آدرس پست الکترونیکی: sh_goli@pmi.iaun.ac.ir
--	---

هدف کلی: این درس بر پی ریزی یک جامعه سالم و بر موازین اسلام استوار است. بر این اساس مفاهیم بهداشت مادران و نوزادان قلمرو فعالیت مادر و کودک، سلامت زن بعنوان یک اولویت در ارائه مراقبتهای بهداشتی اولیه با توجه به استراتژی های سازمان بهداشت جهانی، اهمیت آموزش در تامین، حفظ و ارتقاء سلامت مادران و نوزادان و پیشگیری از عوارض نامطلوب در دوران بلوغ، بارداری و زایمان و یائسگی شرح داده می شوند.

اهداف اختصاصی: بر اساس حیطه های شناختی، نگرشی، مهارتی نوشته شود.

در پایان دوره دانشجو قادر خواهد بود:

حیطه شناختی

۱. اهداف و قلمرو فعالیت پرستاری بهداشت مادران و نوزادان را تعریف کند.
۲. نظام ارائه خدمات بهداشت مادران و نوزادان را توضیح دهد و عوامل موثر بر آن و شاخص های مهم حیاتی در بهداشت مادران و نوزادان را توصیف نماید. (میزان های تولد و مرگ و میر مادر و نوزاد)
۳. در مورد قوانین موجود در مورد بیماران بحث کند.
۴. پنج مرحله فرآیند پرستاری را فهرست کند.
۵. در مورد چگونگی تاثیر فرهنگ بر مراقبت از بیمار در طی تولد بحث کند.
۶. تفکر انتقادی را در پرستاری بهداشت مادران و نوزادان بکار گیرد.
۷. خانواده را تعریف کرده ویژگی های چهار نوع خانواده را با هم مقایسه کند.
۸. اهمیت سلامت زن در جامعه را توضیح داده و نظر اسلام نسبت به سلامت زن را شرح دهد.
۹. اعضای دستگاه تناسلی داخلی و خارجی زن را نام برده و توضیح دهد.
۱۰. چرخه های قاعدگی و تخمک گذاری را توصیف کند.

۱۱. در مورد باروری ولقاح در انسان توضیح دهد.
۱۲. در مورد رشد و تکامل جنین بحث کند.
۱۳. رشد و تکامل و وظیفه جفت را توضیح دهد.
۱۴. گردش خون دوره جنینی را با پس از زایمان مقایسه کند.
۱۵. وظایف مایع آمنیوتیک و بند ناف را فهرست کند.
۱۶. واژه های موجود در بارداری را تعریف کند.
۱۷. تاریخ مورد نظر زایمان و سن حاملگی را محاسبه کند.
۱۸. تفاوت بین علائم احتمالی، فرضی و قطعی را برشمارد.
۱۹. تغییرات فیزیولوژیک در بارداری را توضیح دهد. (گوارش، ادراری، پوست، گردش خون، دستگاه تناسلی و.....)
۲۰. تغییرات روانی در بارداری را توضیح دهد.
۲۱. تکامل وظایف مادری در حاملگی را توضیح دهد.
۲۲. در مورد مراقبتهای ارائه شده در طی بارداری توضیح دهد. (اولین ویزیت و ویزیت های بارداری متوالی)
۲۳. علل ناراحتی های رایج در هنگام بارداری را توضیح دهد و روش مناسب تسکین آن را بیان کند.
۲۴. تغییرات رژیم غذایی در دوران بارداری را شرح دهد.
۲۵. در مورد مزایا و محدودیت های واکسیناسیون طی بارداری بحث کند.
۲۶. در مورد الگوی تنفسی در لیبر و زایمان توضیح دهد.
۲۷. در مورد ورزش برای افزایش مقاومت و کشش عضلانی جهت آماده سازی تولد کودک توضیح دهد.
۲۸. خطرات مصرف دارو و در معرض اشعه ایکس قرار گرفتن و سیگار و مواد مخدر را بیان کند.
۲۹. روشهای ارزیابی سلامت جنین حین بارداری را توضیح دهد (سونوگرافی، آمنیوسنتز، نمونه گیری از پرزهای کوریونی، بیوفیزیکال پروفایل، NST، مانیتورینگ داخلی و خارجی)
۳۰. الگوهای نامطمئن قلب جنین را توصیف کند.
۳۱. هدف از انجام آمنیوپیونژن را بیان کند.
۳۲. اهمیت ژنتیک در بهداشت مادران و نوزادان را توضیح دهد.
۳۳. اختلالات کروموزومی و ژنی را نام برده و نحوه تشخیص آن را توصیف کند.
۳۴. مشاوره ژنتیک را شرح داده و نقش پرستار در این مورد را بیان کند.
۳۵. استخوانها، درزها و فونتانل های سر جنین را تشریح کند.
۳۶. دیلاتاسیون، افسان، وضع، قواره، قرار ایستگاه و نمایش جنین را توضیح دهد و روشهای تشخیص آن را توضیح دهد.
۳۷. استخوانهای لگن را نام برده و انواع لگن و اقطار آن را توصیف کند.
۳۸. نحوه پلویمتری را شرح دهد.
۳۹. تئوریهای مربوط به شروع زایمان را توضیح دهد.
۴۰. مکانیسم زایمان طبیعی را به ترتیب وقوع فهرست کند.
۴۱. سه ویژگی بارز انقباضات زایمانی را فهرست کند.
۴۲. تفاوت بین زایمان حقیقی و کاذب را بیان کند.
۴۳. چهار مرحله زایمان را تعریف کند.
۴۴. تغییرات فیزیولوژیک و مراقبتهای پرستاری حین زایمان را توصیف کند.
۴۵. اهمیت حمایت روانی در طی زایمان را بیان کند.
۴۶. علل در زایمان را فهرست کند.
۴۷. روش های کاهش درد غیر دارویی و دارویی را نام برده و در هر مورد مختصراً توضیح دهد.
۴۸. دوره نقاهت پس از زایمان را تعریف کند.
۴۹. تغییرات فیزیولوژیک و مراقبتهای پرستاری پس از زایمان را توصیف کند.
۵۰. آندوه پس از زایمان را شرح دهد.

۵۱. روش های سازگاری خانواده با تولد نوزاد را توصیف کند.
۵۲. والدی را تعریف کرده و عوامل موثر بر رفتار والدی را نام ببرد.
۵۳. نوزاد طبیعی و مشخصات فیزیکی او را توصیف کند.
۵۴. فیزیولوژی نوزاد طبیعی را شرح دهد.
۵۵. مراقبتهای نوزاد بلافاصله بعد از تولد در اتاق زایمان را شرح دهد.
۵۶. معاینه فیزیکی و رفلکسهای نوزاد را توضیح دهد.
۵۷. مراقبتهای نوزاد در اتاق نوزادان و در منزل را شرح دهد.
۵۸. فیزیولوژی و آناتومی پستان را توضیح دهد.
۵۹. مشخصات شیر مادر را شرح داده و مزایای تغذیه با شیر مادر را برشمارد.
۶۰. توجهات پرستاری و آموزشهای لازم برای شیردهی را توضیح دهد.
۶۱. تغذیه مصنوعی و انواع شیر مصنوعی را توضیح دهد.
۶۲. موارد منع شیر دهی را برشمارد.
۶۳. چگونگی قطع شیر دهی را توضیح دهد.
۶۴. تنظیم خانواده را تعریف کرده و تاریخچه و اهداف آن را تشریح کند.
۶۵. انواع روشهای پیشگیری را نام برده و در مورد مکانیسم اثر، عوارض، طرز استفاده و موارد منع استفاده هر یک توضیح دهد.
۶۶. نقش پرستار را در مشاوره تنظیم خانواده و آموزش به مددجو شرح دهد.
۶۷. روشهای پیشگیری از بارداری اضطراری را توضیح دهد.
۶۸. نحوه ارزشیابی برنامه های تنظیم خانواده را توضیح دهد.

حیطه نگرشی

۶۹. در هنگام تدریس به درس توجه داشته باشد و با دقت گوش دهد.
۷۰. در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.
۷۱. در مورد موضوع مطرح شده اظهار نظر کند.

حیطه مهارتی

۷۲. آناتومی دستگاه تناسلی زن را بر روی مولاژ بطور کامل توضیح دهد.
۷۳. واکسیناسیون به روشهای مختلف عضلانی، داخل جلدی و زیر جلدی را بطور صحیح بر روی مولاژ انجام دهد.
۱. روش صحیح شیردهی به کودک را بر روی مولاژ انجام دهد.

چگونگی فعالیت استاد: حضور و غیاب - پرسش های حین درس - تکالیف ارجاعی برای دانشجویان در خارج از کلاس - طرح سوالات - امتحان پایان ترم

شیوه تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحثهای گروهی در راستای عناوین درسی

وسایل کمک آموزشی: تخته سفید- ویدئو پروژکتور

فعالیت دانشجو: حضور فعال در کلاس - پاسخ به سوالات اعلامی در کلاس - ارائه پاسخ به سوالات اعلامی در خارج از کلاس و تحویل پاسخ ها

تکالیف دانشجو: ترجمه متون انگلیسی بر اساس سرفصل درس - تهیه پاورپوینت بر اساس سرفصل درس

نحوه ارزیابی دانشجو: ۱- امتحان میان ترم ۲۵٪ - ۲- کوئیزهای کلاسی ۵٪ - ۳- فعالیت کلاسی ۵٪ - ۴- حضور و غیاب ۵٪ - ۵- امتحان پایان ترم ۶۰٪

جدول زمانبندی درس (توجه: سر فصل دروس باید طبق سر فصل های ارائه شده وزارت خانه باشد).

ردیف	تاریخ	رئوس مطالب
۱	۱۴۰۲/۶/۲۷	آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی زن و پستان
۲	۱۴۰۲/۷/۳	مراحل لقاح- تقسیم تخم- تکامل جفت و اعمال مربوطه رشد و تکامل جنین
۳	۱۴۰۲/۷/۱۰	گردش خون جنین - وظایف مایع آمنیون و بند ناف
۴	۱۴۰۲/۷/۱۷	تعریف واژه ها تشخیص حاملگی (علائم احتمال فرضی و قطعی) - روش محاسبه تاریخ زایمان و طول بارداری
۵	۱۴۰۲/۷/۲۴	تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری
۶	۱۴۰۲/۸/۱	تکامل و وظایف مادری در حاملگی - مراقبتهای دوران بارداری
۷	۱۴۰۲/۸/۸	ناراحتی های جزئی دوران بارداری- تغییرات رژیم غذایی
۸	۱۴۰۲/۸/۱۵	واکسیناسیون
۹	۱۴۰۲/۸/۲۲	ورزش و الگوی تنفسی در بارداری
۱۰	۱۴۰۲/۸/۲۹	روشهای بررسی سلامت جنین
۱۱	۱۴۰۲/۹/۶	ژنتیک و مشاوره ژنتیکی- تغذیه ی دوران بارداری
۱۲	۱۴۰۲/۹/۱۳	آناتومی سر جنین- تعریف وضعیت، قرار، نمایش، آنگاژمان جنین در حین لیبر
	۱۴۰۲/۹/۱۳	آناتومی سر جنین- تعریف وضعیت، قرار، نمایش، آنگاژمان جنین در حین لیبر
۱۳	۱۴۰۲/۹/۲۰	انواع لگن- اقطار لگن- نحوه پلویمتری
	۱۴۰۲/۹/۲۰	مکانیسم زایمان
۱۴	۱۴۰۲/۹/۲۷	مکانیسم زایمان
	۱۴۰۲/۹/۲۷	تئوریهای مربوط به زایمان، علائم(حقیقی و کاذب) و مراحل زایمان
۱۵	۱۴۰۲/۱۰/۴	تغییرات فیزیولوژیک حین زایمان و مراقبتهای پرستاری مربوطه
	۱۴۰۲/۱۰/۴	روشهای کاهش درد
۱۶	۱۴۰۲/۱۰/۱۱	روشهای مختلف کاهش درد غیر دارویی و دارویی
۱۷	۱۴۰۱/۱۰/۵	دوره نقاهت و تغییرات فیزیولوژیک بعد از زایمان و مراقبتهای پرستاری مربوطه
۱۸	۱۴۰۱/۱۰/۵	نوزاد طبیعی و مشخصات فیزیولوژیک نوزاد
۱۹	۱۴۰۱/۱۰/۱۲	معاینات، رفلکسها، مراقبتهای نوزاد در اتاق زایمان و بعد از آن - تغذیه با شیر مادر
۲۰	۱۴۰۱/۱۰/۱۹	تنظیم خانواده
۲۱	۱۴۰۲/۱۰/۲۵	امتحان پایان ترم

منابع درسی:

1. Burroughs, A., & Leifer, G. Maternity child nursing: An Introductory Text . Philadelphia: W.B.Saunders. Last edition.
2. Dickason, E.J. Silverman, B.L., Kaplan, J. Maternal Infant Nursing Care. st Louis: Mosby. Last edition.
3. Littleton, L.J., Engerbretson, J.C. Maternal Neonatal and women's Health nursing.
4. Lowdermilk, D.L., Perry, S.E., Bobak, I.M. Maternity and Women's Health Care. St Louis : Mosby. Last edition.
5. Murray, S.S., McKinney, E., Gorrie, T.M., Maternity Neonatal and Womens Health Care. (Last ed.). Philadelphia: W.B. Saunders.
6. Olds, S.B., London, Landewig, P.W. Maternal Newborn Nursing : A Family and Community sassed Approach. Upper saddle River: Prentice Hall. Last edition.
7. Sherwen, W., Scoloveno, M.A., Clinical Companion for Maternity Nursing: Childbearing Family. (Last ed.).
8. Simpson, D.L., & Creehan, P.A., Prenatal Nursing. (Last ed.).
9. Wong, D.L., Perry, S.E., Hockenbury, M. Maternal child nursing care. st louis: Mosby. Last

edition.

منابع جهت مطالعه بیشتر:

۱- پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان لیفر. ترجمه مهناز شوقی

۲- پرستاری مادران و زنان. مترجمین سیمین فدایی- شادی گلی- فرح فیروزه